

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 17 grudnia 2024 r.

Pozycja 119

POSTANOWIENIE

z dnia 6 grudnia 2024 r.

Sygn. akt SK 43/24

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska – przewodniczący
Justyn Piskorski
Bartłomiej Sochański
Bogdan Świączkowski – sprawozdawca
Michał Warciński,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 6 grudnia 2024 r., skargi konstytucyjnej P.D. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239, ze zm.) z art. 2 oraz art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 753, ze zm.) z art. 2 oraz art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,
- 3) art. 17 ust. 11 ustawy powołanej w punkcie 1 w związku z § 5 rozporządzenia powołanego w punkcie 2 z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, w związku z art. 87 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. W skardze konstytucyjnej z 21 lipca 2023 r. (data nadania) P.D. (dalej: skarżąca) działająca „w imieniu własnym i w imieniu syna T.D.”, reprezentowana przez pełnomocnika z wyboru, wniosła o stwierdzenie przez Trybunał Konstytucyjny, że:

1) art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239, ze zm.; dalej: ustawa o zwalczaniu chorób zakaźnych) są niezgodne z wywodzoną z art. 2 Kon-

stytucji zasadą dostatecznej określoności przepisów prawa oraz z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,

2) § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 753, ze zm.; dalej: rozporządzenie o szczepieniach) jest niezgodny z wywodzoną z art. 2 Konstytucji zasadą dostatecznej określoności przepisów prawa oraz z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,

3) art. 17 ust. 11 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych w związku z § 5 rozporządzenia o szczepieniach są niezgodne z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, w związku z art. 87 Konstytucji.

1.1. Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą:

Skarżąca nie poddała dziecka obowiązkowym szczepieniom ochronnym w terminach wynikających z komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego (dalej: GIS) w sprawie Programu Szczepień Ochronnych (dalej: PSO).

Postanowieniem z 1 czerwca 2017 r. wojewoda nałożył na skarżącą grzywnę w celu przymuszenia oraz wezwał ją do poddania małoletniego syna obowiązkowym szczepieniom ochronnym.

Postanowieniem z 28 lipca 2017 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w P. uznał zgłoszone przez skarżącą zarzuty w sprawie prowadzonego wobec niej postępowania egzekucyjnego w administracji za nieuzasadnione. Następnie Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny postanowieniem z 14 września 2017 r. utrzymał w mocy postanowienie z 28 lipca 2017 r.

Postanowieniem z 4 grudnia 2017 r. wojewoda oddalił wszystkie zarzuty podniesione przez skarżącą w sprawie prowadzonego wobec niej postępowania egzekucyjnego.

Postanowieniem z 3 grudnia 2018 r. Minister Zdrowia utrzymał w mocy postanowienie z 4 grudnia 2017 r. w przedmiocie oddalenia zarzutów. Na postanowienie ministra skarżąca wniosła skargę do sądu administracyjnego.

Wyrokiem z 6 sierpnia 2019 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie oddalił skargę. Następnie skarżąca wywiodła od tego wyroku skargę kasacyjną. Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z 7 marca 2023 r. (sygn. akt [...]) oddalił skargę kasacyjną.

Następnie skarżąca wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z żądaniem wyrażonym w komparycji niniejszego postanowienia.

1.2. W skardze konstytucyjnej podniesiono, że art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych ustanawia obowiązek poddania się przez osoby przebywające na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej szczepieniom ochronnym. Zdaniem skarżącej w przepisach prawa powszechnie obowiązującego nie określono, w którym konkretnie miesiącu/roku życia osoby obowiązek szczepienia ochronnego przeciwko poszczególnym chorobom staje się wymagalny. Ustawa o zwalczaniu chorób zakaźnych oraz rozporządzenie o szczepieniach nie określają, ile dawek poszczególnych szczepionek należy podać dziecku. Skarżąca podkreśliła, że w praktyce organów stosujących zaskarżone regulacje występuje rozbieżność interpretacyjna polegająca na tym, że niektóre z nich stwierdzają, iż wymagalność obowiązku szczepienia przeciwko konkretnym chorobom, poszczególnymi dawkami wynika z komunikatu GIS, inne z kolei uznają, że wymagalność wynika z wezwania skierowanego przez lekarza do rodziców. Jej zdaniem przedstawiona rozbieżność jest „tak daleko posunięta”, że nie może zostać rozstrzygnięta przy pomocy środków prowadzących do wyeliminowania niejednorodności stosowania prawa (zob. skarga konstytucyjna, s. 4-6).

Następnie skarżąca wskazała, że PSO nie należy do katalogu źródeł powszechnie obowiązującego prawa w Rzeczypospolitej Polskiej. Jej zdaniem może być zakwalifikowany jako akt prawa wewnętrznego, wiążący wyłącznie jednostki organizacyjne podległe organowi

wydającym, nie zaś obywateli. Według wskazanego poglądu skarżąca nie była związana komunikatem GIS konkretyzującym wiek dziecka, w którym należy podać określoną szczepionkę oraz wskazującym ilość dawek. W ocenie skarżącej program szczepień ochronnych nakłada na obywateli nowy obowiązek, a w związku z tym powinien mieć formę prawną co najmniej rozporządzenia. Skarżąca podniosła również, że w obecnym stanie prawnym nie można na jego podstawie – w sposób wiążący jednostkę – wyprowadzać terminu wymagalności wykonywania poszczególnych szczepień (zob. tamże, s. 6-7).

Skarżąca zauważyła także, że regulacje normatywne wprowadzające obowiązek szczepień stanowią ingerencję w prawo do prywatności wynikające z art. 47 Konstytucji (prawo do decydowania o życiu osobistym). Skarżąca zwróciła uwagę na wyłączenie możliwości podjęcia przez osobę obowiązana do poddania się obowiązkowym szczepieniom albo przez jej opiekunów prawnych lub faktycznych decyzji o odmowie poddania się tym szczepieniom. Obowiązek ten ingeruje w zasadę autonomii (samostanowienia) jednostki. Skarżąca zauważyła także, że ograniczenia konstytucyjnych praw mogą nastąpić wyłącznie w ustawie, gdy są konieczne i proporcjonalne. Jej zdaniem kwestionowana regulacja nie spełnia standardu konstytucyjnego, co potwierdza przeprowadzony test proporcjonalności (zob. tamże, s. 8-10).

2. Postanowieniem z 3 kwietnia 2024 r. (sygn. Ts 213/23, OTK ZU B/2024, poz. 185) Trybunał Konstytucyjny nadał skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

3. W piśmie procesowym z 30 kwietnia 2024 r. Rzecznik Praw Obywatelskich poinformował, że nie zgłasza udziału w postępowaniu.

4. W piśmie procesowym z 8 maja 2024 r. Rzecznik Praw Dziecka poinformował, że nie zgłasza udziału w postępowaniu.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Wykorzystanie skargi konstytucyjnej, będącej instrumentem ochrony konstytucyjnych praw i wolności przysługujących jednostce, warunkowane jest spełnieniem wymogów określonych w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz w ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK). Analiza formalna skargi konstytucyjnej nie kończy się na etapie tzw. postępowania wstępnego, w którym Trybunał Konstytucyjny ocenia, czy wniesiona skarga konstytucyjna spełnia wymogi formalne oraz czy nie jest oczywiście bezzasadna. Zgodnie z utrwalonym poglądem Trybunał Konstytucyjny zobligowany jest do oceny – w każdym stadium postępowania – czy w rozpatrywanej sprawie nie wystąpiła ujemna przesłanka procesowa implikująca konieczność umorzenia postępowania (zob. postanowienie TK z 18 grudnia 2019 r., sygn. SK 71/19, OTK ZU A/2020, poz. 2).

2. Skarżąca zakwestionowała konstytucyjność wybranych przepisów ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239; obecnie: Dz. U. z 2024 r. poz. 924; dalej: ustawa o zwalczaniu chorób zakaźnych) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 753; dalej: rozporządzenie o szczepieniach).

Po zainicjowaniu niniejszego postępowania nastąpiły zmiany w prawie dotyczące obowiązkowych szczepień ochronnych. Ustawa o zwalczaniu chorób zakaźnych została znowelizowana, a dotychczasowe rozporządzenie o szczepieniach zostało zastąpione przez rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. poz. 2077), które – z wyjątkiem jednego przepisu – weszło w życie 1 października 2023 r.

W związku z tym należało wyjaśnić, że Trybunał Konstytucyjny, badając dopuszczalność niniejszej skargi konstytucyjnej, odwoływał się do stanu prawnego i takiego brzmienia zakwestionowanych przepisów, które były podstawą rozstrzygnięć wydanych w sprawie skarżącej (podobnie zob. postanowienie TK z 11 kwietnia 2024 r., sygn. SK 71/23, OTK ZU A/2024, poz. 39).

3. W toku analizy formalnej Trybunał w pierwszej kolejności zwrócił uwagę, że skarżąca wskazała, iż działa w sprawie „w imieniu własnym i w imieniu syna” (zob. skarga konstytucyjna, s. 1). Z treści uzasadnienia skargi konstytucyjnej oraz zaprezentowanej argumentacji nie wynikało jednak, aby skarga konstytucyjna pochodziła od dwóch skarżących (co nakazywałoby przyjęcie, że w istocie pismo stanowi dwie skargi konstytucyjne, a nie jedną). W uzasadnieniu skargi konstytucyjnej pełnomocnik wielokrotnie, posługując się słowem „skarżąca”, wskazywał na P.D., co potwierdza dobitnie kontekst zaprezentowanej argumentacji (zob. tamże: np. „[s]karżąca nie poddała dziecka szczepieniom ochronnym”, „skarżąca wywiodła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego”, „skarżąca złożyła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego” – s. 2; „[g]dyby nie wskazane na wstępie przepisy przewidujące obowiązek poddania dziecka skarżącej obowiązkowym szczepieniom ochronnym (...)” – s. 3).

Z tego względu – pomimo użycia wyrażenia „w imieniu własnym i w imieniu syna” – Trybunał uznał, że w sprawie występuje tylko jedna skarżąca – P.D.

Nadto Trybunał wskazuje, że analogiczną ocenę zaprezentowano również w uzasadnieniu postanowienia TK z 18 września 2024 r., sygn. SK 49/24 (OTK ZU A/2024, poz. 78).

4. Po przeprowadzeniu analizy skargi konstytucyjnej Trybunał uznał, że wydanie wyroku w niniejszej sprawie jest niedopuszczalne oraz zbędne, a postępowanie stosownie do art. 59 ust. 1 pkt 2 i 3 u.o.t.p.TK podlega umorzeniu. Swoje stanowisko Trybunał oparł na następujących argumentach.

4.1. W części I wyroku z 9 maja 2023 r. o sygn. SK 81/19 (OTK ZU A/2023, poz. 50) Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że: „[a]rt. 17 ust. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1657, ze zm.) w związku z § 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2172) w zakresie, w jakim termin wymagalności obowiązkowych szczepień ochronnych, jak i liczba dawek poszczególnych obowiązkowych szczepień ochronnych, określone są w Programie Szczepień Ochronnych na dany rok, ogłaszanym przez Głównego Inspektora Sanitarnego w formie komunikatu, a nie przez ministra właściwego do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, jest niezgodny z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. W części II orzeczenia określono, że „[p]rzepisy wymienione w części I, w zakresie tam wskazanym, tracą moc obowiązującą po upływie 6 (sześciu) miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej”. W pozostałym zakresie Trybunał umorzył postępowanie. Wyrok został ogłoszony w Dzienniku Ustaw 12 maja 2023 r. (zob. Dz. U. poz. 909).

W powołanym wyroku Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się już *in merito* w sprawie dotyczącej tożsamy – względem sprawy zainicjowanej niniejszą skargą konstytucyjną – przedmiotów kontroli oraz wzorców konstytucyjnych. Wobec tego Trybunał musiał rozstrzygnąć kwestię celowości merytorycznego rozpoznania zarzutów wyrażonych w punkcie 3 *petitum* niniejszej skargi konstytucyjnej.

Zgodnie z art. 59 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK Trybunał Konstytucyjny wydaje na posiedzeniu niejawnym postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli wydanie orzeczenia jest zbędne. Zbędność orzekania występuje także wówczas, gdy kwestionowana norma była już w innej sprawie przedmiotem kontroli co do zgodności z Konstytucją. Jeśli w sprawie zachodzi tożsamość podmiotowa (dotycząca podmiotu inicjującego postępowanie) i przedmiotowa (dotycząca przedmiotu i wzorców kontroli), ziszcza się ujemna przesłanka procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej (*res iudicata*). Jeśli zaś w sprawie zachodzi tylko tożsamość przedmiotowa, ziszcza się przesłanka *ne bis in idem* (zob. postanowienie TK z 23 czerwca 2022 r., sygn. SK 52/20, OTK ZU A/2022, poz. 42).

Należy zgodzić się z poglądem zakładającym, że „[u]przednie rozpoznanie sprawy konstytucyjności określonego przepisu prawnego (normy prawnej) z punktu widzenia tych samych zarzutów nie może być jednak uznane za prawnie obojętne. Powoduje ono konieczność wydania rozstrzygnięcia opartego na zasadzie *ne bis in idem*. Jest ona rozumiana w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym z uwzględnieniem specyfiki tego postępowania (...). O ile w wypadku zaistnienia przesłanki powagi rzeczy osądzonej Trybunał Konstytucyjny musiałby (...) umorzyć postępowanie jako niedopuszczalne, to w wypadku przesłanki *ne bis in idem* Trybunał dokonuje oceny w kategoriach pragmatycznych, ocenia celowość prowadzenia postępowania i orzekania w kwestii, która została już jednoznacznie i ostatecznie rozstrzygnięta przez ten organ. W takiej sytuacji właściwą podstawą umorzenia postępowania jest zbędność orzekania (...)” – postanowienie TK z 10 lipca 2007 r., sygn. P 40/06, OTK ZU nr 7/A/2007, poz. 86.

Po dokonaniu porównania *petitum* oraz uzasadnienia niniejszej skargi konstytucyjnej z tenorem wyroku w sprawie o sygn. SK 81/19 Trybunał Konstytucyjny stwierdził wystąpienie tożsamości dotyczącej przedmiotu kontroli oraz wzorców konstytucyjnych. Zarzuty postawione w sprawie rozpoznawanej pod sygn. SK 81/19 są analogiczne do przedstawionych – przez tego samego pełnomocnika procesowego – w skardze konstytucyjnej rozpoznawanej pod sygn. SK 43/24.

W wyroku o sygn. SK 81/19 Trybunał Konstytucyjny rozstrzygnął zatem analogiczny – do sprawy rozpoznawanej pod sygn. SK 43/24 – problem konstytucyjny. Ponowne rozpatrzenie sprawy w tym zakresie naruszałoby zatem zasadę *ne bis in idem*, stabilizującą sytuację ukształtowaną wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, który zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji ma moc powszechnie obowiązującą i jest ostateczny (zob. postanowienia TK z: 5 lipca 2023 r., sygn. SK 95/20, OTK ZU A/2023, poz. 67 oraz 8 maja 2024 r., sygn. SK 92/23, OTK ZU A/2024, poz. 50).

Wobec zbędności orzekania, postępowanie w zakresie zarzutu postawionego w punkcie 3 *petitum* niniejszej skargi konstytucyjnej należało umorzyć na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK.

4.2. W odniesieniu do zarzutów niekonstytucyjności art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych i § 3 rozporządzenia o szczepieniach, w sprawie o sygn. SK 81/19 – zainicjowanej przez skarżącą (matkę), która nie działała w imieniu małoletniego dziecka – Trybunał Konstytucyjny umorzył postępowanie. Nie wypowiedział się zatem merytorycznie o zaskarżonych normach. Wyjaśniając przyjęty kierunek działania, Trybunał podkreślił, że uczynienie przedmiotem kontroli wskazanych regulacji normatywnych „bez powiązania tych przepisów z innymi jednostkami redakcyjnymi wskazanych aktów

normatywnych nie powodowałyby zastrzeżeń w sytuacji, gdyby skarga konstytucyjna została wniesiona w imieniu i na rzecz małoletniej – córki skarżącej. Sytuację prawną skarżącej normuje jednak w fundamentalnym stopniu art. 5 ust. 2 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych (...). Z analizy *petitum*, jak i uzasadnienia skargi konstytucyjnej, w tym pisma uzupełniającego skarżącej, nie wynika, że intencją skarżącej było uczynienie przedmiotem kontroli art. 5 ust. 2 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych. Skarżąca nie wykorzystwała w tym zakresie argumentacji dotyczącej naruszenia jej własnego prawa do prywatności, której postacią miałyby być prawo do podjęcia wolnej decyzji o tym, czy w sferze «dobra» dziecka mieści się poddanie go szczepieniom ochronnym”. Ponadto stwierdził, że „[w]obec braku dostatecznie wyraźnego wskazania przez skarżącą na istotę ciążącego na niej obowiązku na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych oraz stosownej argumentacji, Trybunał nie był uprawniony do takiej rekonstrukcji skargi konstytucyjnej inicjującej niniejsze postępowanie, która pozwalałaby na jej merytoryczne rozpoznanie we wskazanym zakresie”.

4.2.1. Rozpoznając – analogiczną do niniejszej – skargę konstytucyjną (sygn. SK 49/24), w której skarżąca działała zarówno w imieniu własnym, jak i w imieniu małoletniego dziecka, Trybunał rozwinął pogląd przytoczony w poprzednim akapicie, uznając, że uczynienie przedmiotem kontroli art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych i § 3 rozporządzenia o szczepieniach bez powiązania tych regulacji normatywnych z innymi jednostkami redakcyjnymi ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych i rozporządzenia o szczepieniach nie powodowałyby zastrzeżeń, „gdyby skarga konstytucyjna została wniesiona w imieniu i na rzecz małoletniego dziecka skarżącej – co, jak już Trybunał wykazał, nie miało miejsca w niniejszej sprawie, nawet mimo wskazania, że skarga jest wnoszona zarówno w imieniu własnym, jak i małoletniej córki skarżącej. Jak już bowiem wskazano, skarga wniesiona przez matkę w imieniu własnym i w imieniu małoletniej córki stanowiłaby w istocie dwie odrębne skargi – takiej konstrukcji przeczy zaś uzasadnienie, odnoszące się właściwie wyłącznie do praw opiekuna prawnego, nie zaś małoletniej” (postanowienie o sygn. SK 49/24). Ponadto stwierdził, że „[j]ednocześnie skarżąca w żadnym miejscu skargi, ani w jej *petitum*, ani w uzasadnieniu, nie podnosiła, by jej intencją było uczynienie przedmiotem kontroli art. 5 ust. 2 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych. Przepis ten (...) stanowiący, że «[w] przypadku osoby nieposiadającej pełnej zdolności do czynności prawnych odpowiedzialność za wypełnienie obowiązków, o których mowa w ust. 1, ponosi osoba, która sprawuje prawną pieczę nad osobą małoletnią lub bezradną, albo opiekun faktyczny w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2020 r. poz. 849 oraz z 2022 r. poz. 64 i 974)» w istocie normował sytuację skarżącej. Skarżąca jednakże nie przedstawiła argumentacji dotyczącej naruszenia jej własnego prawa do prywatności, której postacią miałyby być prawo do podjęcia wolnej decyzji o tym, czy w sferze «dobra» dziecka mieści się poddanie go szczepieniom ochronnym. Zamiast tego próbowała w istocie dokonać połączenia dwóch niezależnych skarg konstytucyjnych w jednej”.

Przytoczony pogląd skutkował umorzeniem postępowania w sprawie o sygn. SK 49/24 (w zakresie tożsamyh zarzutów do wyrażonych w punktach 1 i 2 *petitum* niniejszej skargi konstytucyjnej) na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK wobec niedopuszczalności wyrokowania.

4.2.2. Nadto należało przypomnieć, że pogląd o niedopuszczalności merytorycznego rozpoznania analogicznych zarzutów – do postawionych w punktach 1 i 2 *petitum* niniejszej skargi konstytucyjnej – Trybunał Konstytucyjny wyraził w serii orzeczeń wydanych po ogłoszeniu wyroku z 9 maja 2023 r., sygn. SK 81/19 (zob. np. postanowienia z: 5 lipca 2023 r., sygn. SK 95/20; 18 października 2023 r., sygn. SK 49/23, OTK ZU A/2023, poz. 79; 6 marca 2024 r., sygn. SK 2/24, OTK ZU A/2024, poz. 32; 24 kwietnia 2024 r., sygn. SK 51/23, OTK ZU A/2024, poz. 41; 8 maja 2024 r., sygn. SK 44/23, OTK ZU A/2024, poz. 48; 8 maja

2024 r., sygn. SK 92/23). Orzeczenia te zostały wydane wskutek rozpoznania skarg konstytucyjnych, w których skarżący (rodzice dzieci objętych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi) działali wyłącznie we własnym imieniu. Inaczej mówiąc, w skargach tych nie występowało sformułowanie: „działając w imieniu własnym i w imieniu syna/córki”.

4.3. Uwzględniając w toku rozpoznania niniejszej sprawy ustalenia przedstawione w podpunkcie 4.2 II części niniejszego uzasadnienia, Trybunał ocenił, że w odniesieniu do zarzutów wskazanych w punkcie 1 i 2 *petitum* skargi konstytucyjnej nie zachodziła przesłanka umorzenia postępowania na podstawie zasady *ne bis in idem*, ponieważ kwestia konstytucyjności art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych i § 3 rozporządzenia o szczepieniach nie została jeszcze rozstrzygnięta wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. W tym zakresie Trybunał wypowiedział się jedynie w formie postanowień umarzających postępowania z racji niedopuszczalności wyrokowania, wskazując na braki formalne podobnych skarg konstytucyjnych sporządzanych i wnoszonych do Trybunału przez tego samego pełnomocnika.

Skoro analizowana skarga konstytucyjna zawierała analogicznie – do wcześniej wskazanych spraw – sformułowane zarzuty i argumenty odnoszące się do niekonstytucyjności zaskarżonych norm ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych oraz rozporządzenia o szczepieniach, a o wadliwości formalnej skarg konstytucyjnych w danym zakresie Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się już w serii orzeczeń, to niniejsze postępowanie również należało umorzyć w odniesieniu do art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych i § 3 rozporządzenia o szczepieniach. Niniejsza skarga konstytucyjna – choć sporządzona i wniesiona już po wydaniu oraz ogłoszeniu wyroku z 9 maja 2023 r. – stanowi niemal dokładne powtórzenie argumentacji zaprezentowanej w skardze konstytucyjnej o sygn. SK 81/19 (z wyjątkiem określenia, że skarżąca działała „w imieniu własnym i w imieniu syna” – co jednak, nie skutkuje wyeliminowaniem przeszkody procesowej uniemożliwiającej wydanie wyroku w sprawie).

Tym samym rozpoznanie zarzutów wyrażonych w dwóch pierwszych punktach *petitum* niniejszej skargi konstytucyjnej – podobnie jak w sprawach już zakończonych (zwłaszcza w sprawie umorzonej postanowieniem z 18 września 2024 r., sygn. SK 49/24) – również należało uznać za niedopuszczalne, co skutkowało koniecznością umorzenia postępowania w tym zakresie na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK.

Z powyższych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.